

СМЕТНА ПАЛАТА

Изх. № 52-00-9, 05.06.2023г.

СМЕТНА ПАЛАТА
на Република България

Предприятие за управление на дейностите
по опазване на околната среда
Вх. № П-21
София 07.06. 2023г.

Handwritten signature and date: 07.06.23

ДО
Г-Н ВЛАДИСЛАВ ГЕОРГИЕВ
ИЗПЪЛНИТЕЛЕН ДИРЕКТОР НА
ПРЕДПРИЯТИЕТО ЗА
УПРАВЛЕНИЕ НА ДЕЙНОСТИТЕ
ПО ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА
СРЕДА

УВАЖАЕМИ ГОСПОДИН ГЕОРГИЕВ,

На основание чл. 54, ал. 15 от Закона за Сметната палата, приложено Ви изпращаме окончателен Одитен доклад № 0400100323, съдържащ немодифицирано мнение относно годишния финансов отчет на Предприятието за управление на дейностите по опазване на околната среда за 2022 г., и приложеният към него одитиран годишен финансов отчет.

Приложение: съгласно текста.

ПРЕДСЕДАТЕЛ:

(Горица Грънчарова - Кожарева)

ОДИТЕН ДОКЛАД НА СМЕТНАТА ПАЛАТА
№ 0400100323

за извършен финансов одит на годишния финансов отчет на
Предприятието за управление на дейностите по опазване на околната среда за 2022 г.

София, 2023 г.

СЪДЪРЖАНИЕ

Списък на съкращенията	3
Част I. Докладване относно одита на финансовия отчет	4
Мнение	4
База за изразяване на мнение	4
Обръщане на внимание –	4
Правно основание за извършване на одита	6
Отговорности на ръководството за финансовия отчет.....	6
Отговорности на Сметната палата за одита на финансовия отчет.....	7
Част II. Докладване във връзка с други закони и други отговорности – констатации при одита на финансовия отчет	8
Некоригирани неправилни отчитания	8
Случаи на несъобразяване със законите и другите нормативни разпоредби	10
Коригирани неправилни отчитания	11
Съществени недостатъци на вътрешния контрол.....	11
Приложение № 1 Опис на одитните доказателства.....	12

Списък на съкращенията

ГФО	Годишен финансов отчет
МС	Министерски съвет
МСВОИ	Международни стандарти на върховните одитни институции
ПУДООС	Предприятието за управление на дейностите по опазване на околната среда
ЗДС	Закон за държавната собственост
МОСВ	Министерство на околната среда и водите

ДО
Г-Н РОСЕН ЖЕЛЯЗКОВ
ПРЕДСЕДАТЕЛ НА
49-О НАРОДНО СЪБРАНИЕ НА
РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ

ДО
Г-Н ВЛАДИСЛАВ ГЕОРГИЕВ
ИЗПЪЛНИТЕЛЕН ДИРЕКТОР НА
ПРЕДПРИЯТИЕТО ЗА
УПРАВЛЕНИЕ НА ДЕЙНОСТИТЕ
ПО ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА
СРЕДА

Част I. Докладване относно одита на финансовия отчет

Мнение

Сметната палата извърши финансов одит на годишния финансов отчет на Предприятието за управление на дейностите по опазване на околната среда, състоящ се от баланс към 31 декември 2022 г., отчет за приходите и разходите, отчет за касовото изпълнение на бюджета, сметките за средствата от Европейския съюз и сметките за чужди средства за годината, завършваща на тази дата, както и приложение към финансовия отчет, включително пояснения за прилаганата счетоводна политика.

Сметната палата изразява мнение, че приложеният годишен финансов отчет дава вярна и честна представа за финансовото състояние на Предприятието за управление на дейностите по опазване на околната среда към 31 декември 2022 г. и за неговите финансови резултати от дейността и паричните му потоци за годината, завършваща на тази дата, в съответствие с приложимата обща рамка за финансово отчитане в публичния сектор, която се състои от стандартите, указанията и сметкоплана по чл. 164, ал. 1 и 3 от Закона за публичните финанси.

База за изразяване на мнение

Сметната палата извърши одита в съответствие със Закона за Сметната палата и МСВОИ (1003-1810). Отговорностите на Сметната палата съгласно МСВОИ (1003-1810) са описани допълнително в раздела *Отговорности на Сметната палата за одита на финансовия отчет* от настоящия доклад. Сметната палата е независима от Предприятието за управление на дейностите по опазване на околната среда в съответствие с *Етичния кодекс на Сметната палата*, като тя изпълни и своите други етични отговорности в съответствие с този кодекс. Сметната палата счита, че получените одитни доказателства са достатъчни и уместни, за да осигурят база за изразяване на мнение.

Обръщане на внимание – за стопанисване на сграда и оборудване на „Инсинератор“ – инсталация за изгаряне на опасни болнични отпадъци¹

Без да модифицира своето мнение, Сметната палата обръща внимание на следните обстоятелства:

1. На основание Разпореждане № 14 от 09.10.2000 г. на Министерския съвет и чл. 68, ал. 1 от Закона за държавната собственост (ЗДС), с Актове за публична държавна собственост № 6626 от 20.06.2008 г. и № 03630 от 08.07.2004 г. областният управител на Област София предоставя на Министерство на околната среда и водите безвъзмездно право за управление на новопостроена сграда – Инсинератор (Инсталация за изгаряне на опасни болнични отпадъци) и прилежащия към сградата терен, представляващ парцел IV в кв. 387.

2. В обяснителната записка приложена към Отчета за касовото изпълнение на бюджета, сметките за средствата от Европейския съюз и сметките за чужди средства в раздел I Анализ на приходната част и в раздел II Анализ на разходите и трансферите е оповестена дейността и управлението на инсинератора, реализираните приходи от продажба на услуги на клиенти по изгарянето на опасни болнични отпадъци и извършените разходи за дейността му.

3. Съгласно чл. 7, ал. 1 и ал. 5 от ЗДС, в случаите и при условията със закон, имотите - публична държавна собственост не могат да бъдат обект на разпореждане, а с решение на Министерски съвет върху имотите изключителна и публична държавна собственост може да се учредят ограничени вещни права при условията на т.т. 1, 2 и 3 от чл. 7, ал. 5 от ЗДС.

4. По смисъла на чл. 15 от ЗДС, министрите могат да предоставят за управление имоти – държавна собственост, предоставени им по реда на чл. 15, ал. 2 от ЗДС, но само на териториалните си административни звена или на други юридически лица на бюджетна издръжка към тях. Предприятието за управление на дейностите по опазване на околната среда (ПУДООС) е самостоятелен първостепенен разпоредител с бюджет и не е част от структурата или на бюджетна издръжка към Министерството на околната среда и водите (МОСВ).

5. Дирекция „Нефинансова стопанска дейност“, като част от ПУДООС осъществява експлоатация на инсталацията за опасни болнични отпадъци „Инсинератор“ и работи на територията на УМБАЛ „Александровска“. Собствеността на обекта, терена, сградния фонд, оборудване, транспортни средства и подемно-транспортни средства са признати в отчетността на МОСВ. Не са налице приемо-предавателен протокол, заповед или разпореждане на Министерски съвет (МС), с който документ да са предоставени права на ПУДООС за безвъзмездното им ползване и/или управление, от който да е видно кои дълготрайни материални активи (сграда, УПИ, съоръжения и/или машини) и на каква стойност могат да бъдат признати в отчетността на предприятието (балансово или задбалансово).

6. През 2020 г. са предприети действия от страна ПУДООС, като въпросът за управление на инсталация "Инсинератор за опасни болнични отпадъци" е разгледан на заседание на Управителния съвет (УС) на ПУДООС. Взето е решение министърът на околната среда и водите да направи предложение към Министерството на здравеопазването (МЗ) за предоставяне правата за управление на "Инсинератор за опасни болнични отпадъци" в пълен обем. Изпратено е писмо с изх. № Ц-61 от 12.11.2020 г. от изпълнителният директор на предприятието до министъра на околната среда и водите с предложение за прехвърляне правото на управление на инсталацията на "Инсинератор за опасни болнични отпадъци" към Министерството на здравеопазването.

¹ ОД 01

7. През 2021 г., съгласно решение на УС на ПУДООС, отразено в Протокол № 4 от 01.07.2021 г., в т. 4.8. отменя свое решение, отразено в Протокол №4 от 30.10.2020 г. за възлагане на министъра на околната среда и водите да направи предложение към МЗ за предоставяне правата за управление на „Инсинератор за опасни болнични отпадъци“ в пълен обем.

На заседание на УС на ПУДООС, проведено в оперативен порядък, отразено в Протокол от 22.07.2021 г., в т. 2.3. е взето решение, за целите на отчетността, „Инсталацията за изгаряне на опасни болнични отпадъци“, допълнителното оборудване към същата и транспортните средства към Инсинератора, собственост на МОСВ, да бъдат вписани в задбалансовата част като предоставен актив за ползване от ПУДООС и с писмо изх. № Ц-339 от 04.08.2021 г. до МОСВ е изискана детайлна информация за целите на задбалансовото завеждане на активите.

С писмо вх. № Ц-339 от 07.10.2021 г. от МОСВ е депозиран отговор, с който е иницирано процедиране на Решение на МС, чрез което да бъдат предоставени правата за управление на „Инсталация за изгаряне на опасни болнични отпадъци – Инсинератор“ на ПУДООС.

С писмо вх. № Ц-339 от 17.11.2021 г. до МОСВ са изложени мотиви за иницираното процедиране на Решение на МС, чрез което да бъдат предоставени правата за управление на „Инсталация за изгаряне на опасни болнични отпадъци – Инсинератор“ на ПУДООС.

8. През 2022 г. изпълнителният директор е изпратил писмо изх. № Ц-61 от 22.11.2022 г. до директора на дирекция "Финансово управление" към МОСВ с молба за документално уреждане на правата на ПУДООС за ползване или управление на инсталацията за опасни болнични отпадъци "Инсинератор", както и дълготрайните активи към нея.

Към 31.12.2022 г. не са уредени правата на ПУДООС върху инсталацията за опасни битови отпадъци "Инсинератор".

Правно основание за извършване на одита

Сметната палата извърши одита на основание чл. 54 от Закона за Сметната палата, Програмата за одитната дейност на Сметната палата на Република България за 2023 г. и в изпълнение на Заповед № ОД-04-01-003 от 20.02.2023 г. на Тошко Тодоров, заместник-председател на Сметната палата.

Отговорности на ръководството за финансовия отчет

Ръководството носи отговорност за изготвянето и достоверното представяне на този финансов отчет в съответствие с приложимата обща рамка за финансово отчитане в публичния сектор, която се състои от стандартите, указанията и сметкоплана по чл. 164, ал. 1 и 3 от Закона за публичните финанси, и за такава система за вътрешен контрол, каквато ръководството определи, че е необходима, за да даде възможност за изготвянето на финансови отчети, които да не съдържат съществени неправилни отчитания, независимо дали дължащи се на измама или грешка.

При изготвяне на финансовия отчет ръководството носи отговорност за оценяване способността на бюджетната организация да продължи да функционира като действащо

предприятие, оповестявайки, когато това е приложимо, въпроси, свързани с предположението за действащо предприятие и използвайки счетоводната база на основата на предположението за действащо предприятие, освен когато бюджетната организация ще бъде закрыта или нейната дейност ще бъде преустановена.

Отговорности на Сметната палата за одита на финансовия отчет

Целите на Сметната палата са да получи разумна степен на сигурност относно това дали финансовият отчет като цяло не съдържа съществени неправилни отчитания, независимо дали длъжници се на измама или грешка, и да издаде одитен доклад, който да включва одитно мнение. Разумната степен на сигурност е висока степен на сигурност, но не е гаранция, че финансов одит, извършен в съответствие с МСВОИ (1003-1810), винаги ще разкрива съществено неправилно отчитане, когато такова съществува. Неправилните отчитания могат да възникнат в резултат на измама или грешка и се считат за съществени, ако би могло разумно да се очаква, че те, самостоятелно или като съвкупност, ще окажат влияние върху икономическите решения на потребителите, вземани въз основа на този финансов отчет.

Като част от финансовия одит в съответствие с МСВОИ (1003-1810), Сметната палата използва професионална преценка и запазва професионален скептицизъм по време на целия одит. Сметната палата също така:

- идентифицира и оценява рисковете от съществени неправилни отчитания в финансовия отчет, независимо дали длъжници се на измама или грешка, разработва и изпълнява одитни процедури в отговор на тези рискове и получава одитни доказателства, които да са достатъчни и уместни, за да осигурят база за изразяване на одитно мнение. Рискът да не бъде разкрито съществено неправилно отчитане, което е резултат от измама, е по-висок, отколкото риска от съществено неправилно отчитане, което е резултат от грешка, тъй като измамата може да включва тайно споразумяване, фалшифициране, преднамерени пропуски, изявления за въвеждане на одитора в заблуждение, както и пренебрегване или заобикаляне на вътрешния контрол.
- получава разбиране за вътрешния контрол, имащ отношение към одита, за да разработи одитни процедури, които да са подходящи при конкретните обстоятелства, но не с цел изразяване на мнение относно ефективността на вътрешния контрол на бюджетната организация.
- оценява уместността на използваните счетоводни политики и разумността на счетоводните приблизителни оценки и свързаните с тях оповестявания, направени от ръководството.
- достига до заключение относно уместността на използване от страна на ръководството на счетоводната база на основата на предположението за действащо предприятие и, на базата на получените одитни доказателства, относно това дали е налице съществена несигурност, отнасяща се до събития или условия, които биха могли да породят значителни съмнения относно способността на бюджетната организация да продължи да функционира като действащо предприятие. Ако Сметната палата достигне до заключение, че е налице съществена несигурност, от нея се изисква да привлече внимание в одитния си доклад към свързаните с тази несигурност оповестявания в финансовия отчет или в случай че тези оповестявания са неадекватни, да изрази модифицирано мнение. Заключениеята на Сметната палата се основават на одиторските

доказателства, получени до датата на одитния доклад. Бъдещи събития или условия обаче могат да станат причина бюджетната организация да преустанови функционирането си като действащо предприятие.

- оценява цялостното представяне, структура и съдържание на финансовия отчет, включително оповестяванията, и дали финансовият отчет представя стоящите в основата операции и събития по начин, който постига вярно и честно представяне.

Сметната палата комуникира с ръководството наред с останалите въпроси, планирания обхват и време на изпълнение на финансовия одит и съществените констатации от одита, включително съществени недостатъци във вътрешния контрол, които са идентифицирани по време на извършвания финансов одит.

Част II. Докладване във връзка с други закони и други отговорности – констатации при одита на финансовия отчет

В съответствие с чл. 54, ал. 14 от Закона за Сметната палата и МСВОИ 12 *Ползи от работата на върховните одитни институции – насочена към подобряване на живота на гражданите*, Сметната палата, за да отговори на очакванията на обществото и за да засили отчетността, прозрачността и интегритета на бюджетните организации, комуникира в одитния доклад констатираните неправилни отчитания, съществени недостатъци на вътрешния контрол и случаи на несъобразяване със законите и другите нормативни разпоредби, освен когато:

- дадена констатация се отнася за въпрос, който очевидно е без никакви последици за финансовия отчет;
- закон или нормативна уредба възпрепятства публичното оповестяване на дадена констатация; или
- в изключително редки случаи, Сметната палата реши, че дадена констатация не следва да бъде комуникирана в одитния доклад, тъй като би могло разумно да се очаква, че неблагоприятните последици от това действие биха надвишили ползите от гледна точка на обществения интерес от тази комуникация.

Включените в Част II на настоящия одитен доклад констатации не се отнасят за съществени неправилни отчитания и не описват случаи, в които Сметната палата не е в състояние да получи достатъчни и уместни доказателства, за да достигне до заключение, че финансовия отчет като цяло не съдържа съществени неправилни отчитания. Поради това не се изисква модификация на одитното мнение.

Некоригирани неправилни отчитания

1. При извършени одитни процедури за потвърждаване на салдото по сметка 2102 „Патенти, лицензи, концесионни права, фирмени и търговски марки и др.“, е установено, че по сметката са признати неправилно² разходи за лицензи за програмни

² Писмо изх. № 91-00-75 от 11.02.2014 г. на МФ относно некоректна практика на отчитане на лицензите с едногодишен срок на ползване по сметка 2102. Подходът на класифициране на дълготрайните нефинансови активи се основава на функционалните характеристики на актива и неговото предназначение, а не на правната форма на придобиване и съществуване.

продукти (счетоводна програма, софтуер за заплати и др.) с едногодишен срок на ползване, в размер общо на 49 762 лв., в т.ч. 28 670 лв. признати през 2021 г. и 21 092 лв. през 2022 г., вместо:

- закупените лицензи и услуга за инсталация, които се отнасят за 2021 г., да се изпишат на разход по сметка 6992 "Намаление на нефинансови дълготрайни активи от други събития" (3 849 лв.), като се приложат указанията на МФ дадени в т. 8.9 от ДДС № 20 от 2014 г. за коригиране на грешки от минали години;

- извършените през 2022 г. и отнасящи се за одитирания отчетен период разходи да се признаят като текущи разходи по сметка 6026 „Разходи за поддръжка на софтуер“, в размер на 30 400 лв.

- частта от разходите, платени през 2022 г., които се отнасят за 2023 г. да се осчетоводят по сметка 4020 „Доставчици по аванси от страната“, в размер на 15 513 лв.

Разходите за лицензи, платени през 2022 г., в размер на 30 740 лв., са отчетени неправилно по подпараграф 53-01 "Придобиване на програмни продукти и лицензи за програмни продукти", вместо по подпараграф 10-20 "Разходи за външни услуги". За активите признати неправилно по сметка 2102 "Патенти, лицензи, концесионни права, фирмени и търговски марки и др." не са начислявани разходи за амортизация.

Не са спазени разпоредбите на чл. 24, ал.1 от Закона за счетоводството за върното и честно представяне на имущественото състояние на предприятието.

Не са спазени указанията на МФ, дадени в т. 28 от ДДС № 03 от 2009 г. относно изплатени през текущата година суми срещу бъдещи доставки на стоки и услуги да се отчитат като предоставени аванси.

Не е спазено изискването за осчетоводяване на разходите по параграфи в съответствие с техния характер, съгласно Единната бюджетна класификация, утвърдена от министъра на финансите с ДДС № 09 от 2022 г.

Не е изпълнен основен критерий за признаването на дълготраен нематериален актив съгласно т. 6.1.а от СС 38 относно разходи, направени във връзка с нематериален актив, които се признават за текущи разходи в периода на възникване - разходи за поддръжане на патенти, фирмени и търговски марки, лицензни, разрешителни и други със срок до един отчетен период.

Не са спазени указанията на МФ, дадени в т. т. 8.9 и 38.2.5 от ДДС № 20 от 2004 г. относно осчетоводяване на допуснати грешки от минали години по сметки от група 69 и отчитане на текущо изплащаните суми за поддръжка на патенти, лицензи и други подобни като текущ разход.

С размера на неправилното отчитане:

1. са завишени шифър 0020 "Нематериални дълготрайни активи" (49 762 лв.) от актива на баланса, шифър 0403 "Изменение на нетните активи за периода" (34 249 лв.) от пасива на баланса и е занижен шифър 0073 "Предоставени аванси" (15 513 лв.) от актива на баланса в отчетна група бюджет;

2. са занижени шифри 0602 "Разходи за външни услуги и наеми" (30 400 лв.) и 0693 "Намаление на нефинансови активи от други събития" (3 849 лв.) от Отчета за приходите и разходите;

3. е завишен е показателя "Придобиване на нематериални дълготрайни активи" и занижен показателя "Разходи за издръжка - нефинансови позиции" (30 740 лв.) от Отчета за касовото изпълнение на бюджета, сметките за средствата от Европейския съюз и сметките за чужди средства.

2. В Заповед № РД 01-307 от 17.12.2021 г. на в.и.д. изпълнителен директор за изменение и допълнение на Счетоводната политика на ПУДООС (СчП) неправилно са регламентирани счетоводните операции в новия чл. 131, т. 1.3, където е определен ред и начин за отчитане на чуждите средства в случаите, когато небюджетни предприятия или физически лица превеждат средства като парична гаранция по разплащателната сметка на ПУДООС в Българската народна банка, отчитани в отчетна група „Бюджет“.

Указаните счетоводни операции, с които в отчетна група ДСД следва да се отразява прехвърлянето на средствата от бюджетната по набирателната банкова сметка на предприятието, са неправилни, непълни и неясно регламентирани. Липсват указания и за отчитане на чуждите средства, в случаите, при които е изтекъл давностният срок.³

Допуснатото несъответствие е установено при извършения финансов одит на ГФО на ПУДООС за 2021 г. и не е коригирано към 31.12.2022 г.

Възприетият със Счетоводната политика подход за отчитането на парични депозити, предоставени от небюджетни предприятия или физически лица като гаранция за изпълнение на договори, не отговаря на приложимата рамка за финансово отчитане относно осчетоводяване на чуждите средства.

Неправилното отчитане е оценено по характер.

Случаи на несъобразяване със законите и другите нормативни разпоредби

1. При извършени одитни процедури за проверка за изпълнение на изискванията на Закона за финансово управление и контрол в публичния сектор в ПУДООС се установи:⁴

- През 2022 г., в ПУДООС е действала Стратегия за управление на риска утвърдена със заповед на изпълнителния директор от 2017 г., с което са нарушени разпоредбите на чл. 13 от Закона за управление и контрол в публичния сектор;⁵

Не са спазени изискванията на чл. 12, ал. 3 от ЗФУКПС относно извършване на актуализация на стратегията на всеки три години и на контролните дейности, целящи намаляването на риска най-малко веднъж годишно.

- Към 31.12.2022 г., Системите за финансово управление и контрол на ПУДООС не са актуализирани с промените на ЗФУКПС, влезли в сила от 2019 г.

Допуснатото е установено и при извършения финансов одит на ГФО за 2021 г. и не е коригирано към 31.12.2022 г.

Не са спазени изискванията на чл. 5, ал. 2, т. 5, чл. 7, ал. 1, т. т. 8, 13 и 16, и чл. 14 и 15 от ЗФУКПС относно извършване на актуализация на вътрешните правила регламентиращи СФУК. Не са спазени изискванията на чл. 13, ал. 3, във връзка с чл. 3, ал. 1 и чл. 10, ал. 1 от ЗФУКПС, което е в несъответствие с Методическите насоки по елементите на финансовото управление и контрол, и указанията на министъра на финансите, утвърдени със Заповед № ЗМФ 184 от 06.03.2020 г.

³ ОД 01

⁴ ОД 01

⁵ Чл. 12 (1) Ръководителите на организациите по чл. 2 отговарят за управлението на рисковете.
(2) Управлението на риска включва идентифициране, оценяване и контролиране на потенциални събития или ситуации, които могат да повлияят негативно върху постигане целите на организацията, и е предназначено да даде разумна увереност, че целите ще бъдат постигнати.
(3) За изпълнение на дейностите по ал. 1 и 2 ръководителите утвърждават стратегия, която се актуализира на всеки три години или при настъпване на съществени промени в рисковата среда. Контролните дейности, целящи намаляването на риска, се анализират и актуализират най-малко веднъж годишно.

Коригирани неправилни отчитания

Не са констатирани неправилни отчитания.

Съществени недостатъци на вътрешния контрол

Не са констатирани съществени недостатъци във вътрешния контрол.

В подкрепа на констатациите са събрани 2 броя одитни доказателства, които заедно с работните документи, отразяващи отделните етапи на одитния процес, се намират в Сметната палата. При необходимост можете да се запознаете с тяхното съдържание на адрес: гр. София, ул. „Екзарх Йосиф“ № 37.

Настоящият одитен доклад е приет на основание чл. 54, ал. 14 от Закона за Сметната палата, с Решение № 145 от 01.06.2023 г. на Сметната палата и е изготвен в два еднообразни екземпляра, един за Предприятието за управление на дейностите по опазване на околната среда и един за Сметната палата.

ПРЕДСЕДАТЕЛ:

(Горица Грънчарова-Кожарева)

Приложение № 1 Опис на одитните доказателства

В таблицата е представен списък на одитните доказателства, подкрепящи констатациите, комуникирани в одитния доклад.

№	Одитни доказателства	Брой страници
01	РД ГФО № 1.23 Работен документ за процедури по същество (тестове на детайлите) на предприетите действия от ПУДООС във връзка с констатирани неправилни отчитания	27
02	РД ГФО № 2.27- Чеклист за проверка на амортизациите	101